

Polimerni materijali i dodatci

Priredili: Ana PILIPOVIĆ i
Tvrto VUKUŠIĆ

Tvrta Milliken proširuje assortiman bojila

Tvrta Milliken proširuje assortiman i poboljšava kvalitetu svojih proizvoda - bojila i ostalih dodataka za duromerne materijale, sa željom da poveća udio na novim brzorastućim tržištima duromera, kao što su tržišta Dalekoga istoka.

Milliken & Company Press Release

Novi koncentrati tvrtke Cabot

Tvrta Cabot lansirala je na tržište nove koncentrate za bojenje granulata, u crnoj, sivoj i bijeloj boji (*PLASBLAK*, *PLASWHITE*, *PLASGREY*). Koncentrati se mogu dodavati plastomerima za različite primjene, uključujući filmove, folije, cijevi, vlnaka, obložene kable te za druge injekcijski prešane proizvode.

Distrupol Press Release

Materijal Bio TPU za proizvodnju kabela

Na sajmu FAKUMA 2009 tvrtka Merquinsa predstavila je novi poliuretan pod nazivom *Bio TPU Pearlthane ECO*.

Materijal se temelji na polieteru *Bio TPU*, ne sadržava halogene elemente (brom i klor), otporan je na abraziju te zamjenjuje standardne TPU i TPE materijale. Materijal *Pearlthane ECO 20Nxx* odlične je žilavosti i savitljivosti u velikom temperaturnom rasponu, hidrolički je postojan i izvrsno se prerađuje i reciklira. Primjenjuje se za kable u rudarstvu, automobilskoj, električnoj i solarnoj industriji.

Fakuma Press Release

LUBRIZOL razvio poliuretan za kabelske plašteve

Brojni proizvođači kabelskih materijala sve učestalije, zbog povećane potražnje, razvijaju teškogorive materijale, bez halogeni ili halogeniranih dodataka (NHFR). Tijekom 2009. tvrtka *LUBRIZOL*, najveći svjetski proizvođač poliuretana u svijetu, razvila je i komercijalizirala nekoliko tipova poliuretana, *ZHF80AT3*, *ZHF90ATO* i *ZHF95AT3*, tvrdoće 80 – 95 Shore A. Teškogorivi i nehalogeni poliuretan, *Estane ZHF95AT3*, tvrdoće 95 Shore A graničnog indeksa kisika LOI od 37 %, prema tvrdnjama proizvođača, zadovoljava zahtjeve trenutačno najstrožih kabelskih normi koje se odnose na ispitivanje gorivosti *IEC 60332-3* te *UL 1666*.

Poliuretani se dosta upotrebljavaju u kabelskoj industriji te se odlikuju vrlo dobrim kemijskim svojstvima, postojanošću na vodu i ulju, niskom trošivošću te svojstvima savitljivosti pri sobnoj i vrlo niskim temperaturama (čak do ~50 °C).

Krajem lipnja 2009. *LUBRIZOL* je razvio i novi, nehalogeni, teškogorivi (NHFR) poliuretan *Estane ZHF92AT3*, koji je malo niže tvrdoće (92 Shore A, s graničnim indeksom kisika LOI od 33 %). Za razliku od standardnoga, negorivog poliuretana, čiji je LOI oko 25 %, a koji je već dulje vrijeme na tržištu, ovaj novi tip zadovoljava zahtjeve u klasi V0, prema zahtjevima *UL 94*, te još strože zahtjeve gorenja u skladu s normom *UL 1061*, zadržavajući dobra mehanička svojstva (žilavost, savitljivost).

www.newscenter.lubrizol.com

Novosti iz DSM-a

Tvrta *DSM* predstavila je novi antirefleksivni premaz *KhepriCoat*, koji pridonosi poboljšanju pretvorbe sunčeve energije za 16,4 %. Primjenom premaza *KhepriCoat* na *solarnom staklu* (slika 4) povećava se propuštanje svjetlosti za približno 4 %, što dovodi do iskorištenja do 96 % za valne duljine od 400 do 1 200 nm. Također, premaz pridonosi postojanosti na starenje i fleksibilnosti solarnih ploča.

SLIKA 4 - Primjena premaza *KhepriCoat* na solarnom staklu

Osim premaza za solarne ploče tvrtka *DSM* predstavila je i premaze za stakla uokvirenih slika, čime su slike jasnije, boje izraženije, a refleksija svjetlosti niža.

U električkoj industriji zabranjena je uporaba materijala koji sadržavaju halogene elemente, pa je tvrtka *DSM Engineering Plastics* proizvela nehalogeni materijal *Stanyl ForTii*, koji je izvrsne dimenzijske postojanosti, visoke žilavosti, a odličnih je toplinskih i mehaničkih svojstava. Teško je zapaljiv, može se bezolovno lemiti te je prikladan i za najzahtjevnije površinske obrade.

DSM Press Release

Novo bistrilo za prozirnu ambalažu

Tržištu je dostupno novo bistrilo *Millad NX8000* namijenjeno izradbi injekcijski prešanih polipropilenskih pripremaka za kasnije puhanje. Polipropilen je sve češći izbor za ambalažu zbog izvrsnih svojstava kao što su niska gustoća, odličan omjer krutosti i

žilavosti, dobra toplinska i kemijska postojanost te zbog izostanka potrebe sušenja prije preradbe. Novim bistrilom postiže se 50 % bolja prozirnost u odnosu na druge dostupne materijale, čime PP postaje konkurentan skupljim plastomerima.

Uz pravilan kalup i sustav vođenja procesa PP s novim bistrilom postiže najbolje rezultate u proizvodnji ambalaže debljine stijenke do 1,2 mm, ali je moguća i izradba deblje ambalaže. Većina opreme za injekcijsko puhanje konstruirana je za preradbu poliolefina, pa uporaba PP-a s ovim bistrilom ne zahtijeva veću modifikaciju proizvodne opreme.

Milliken & Company Press Release

Poli(butilen-tereftalat) povišene tečljivosti

Bolja tečljivost *BASF*-ova PBT-a *Ultradur* ovisi o udjelu staklenih vlakana i nanostrukturalnih dodataka te je dvostruko bolja nego kod standardnih PBT-a. Materijal ima dobra mehanička i toplinska svojstva, visoku gustoću, stezljivost, stabilan je pri hidrolizi. Proizvodnja gotovih proizvoda je jeftinija uz manji utrošak energije.

www.bASF.com

Nove bioplastične smjese tvrtke RTP

RTP je predstavio više specijalnih bioplastičnih materijala na osnovi uzgojina. Prema svojstvima provodljivosti, vatrootpornosti, strukture i otpornosti na trošenje, najviše se primjenjuju bioplastični materijali na osnovi poliamida, poliestera i polilaktične kiseline (PLA), a sadržavaju 20 – 80 % biomase. Očekuje se kako će se u budućnosti od tih materijala izrađivati unutrašnja oprema automobila, proizvodi za široku potrošnju, kućanski strojevi, namještaj, kao i kućišta za elektroničke uređaje.

RFP 4(2009)6

Elastoplastomerni materijali tvrtke Sarlink

Tvrta je poboljšala svoje polipropilenske elastoplastomere. Ti materijali nisu higroskopni, pa ih nije potrebno sušiti, a zbog nižih kristališta (temperatura kristaliziranja), proizvodni ciklus skraćuje se i do 30 %. Materijal *Sarlink 6100* niske je gustoće, elastičan, postojan na razne kemijske i vodene otopine te temperaturno postojan u području uporabe od 40 do 135 °C. Primjenjuje se za izradbu držaka alata (u kombinaciji s metalom ili drugim polimerima) (slika 5) te brtve.

SLIKA 5 - Primjena elastoplastomera za drške raznih alata

Sarlink Press Release